

เกิดใหม่

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๔

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เกิดมากรรมของแต่ละบุคคลนะ มันมีกรรมของแต่ละบุคคล แล้วเราไปตัดรอนก่อน มันเหมือนกับการฆ่าตัวตาย เห็นไหม การฆ่าตัวตายนี้มันยังไม่ถึงเวลาตายแล้วไปฆ่าตัวตาย มันตายไป แต่ถ้ามันตายไปธรรมชาติของมัน ต้องให้มันเป็นไปตามธรรมชาติของมัน สิ่งที่เป็นไปธรรมชาติของมันคือว่ามันจะได้หมดสิ้นเวรกรรมกันไปไง หมดสิ้นเวรสิ้นกรรมกันไป

แต่ถ้าเรายังมีกรรมอยู่ เราไปเอายาบังคับให้มันตายขึ้นไปนี้ มันไม่ได้สิ้นเวรสิ้นกรรมกันไป มันจะมีกรรมผูกพันกันต่อไป ในศาสนาสอนอย่างนั้น แต่มันไม่สิ้นสุดหรอก กรรมเก่าเป็นกรรมเก่า กรรมใหม่เป็นกรรมใหม่ กรรมของคนมันไม่ใช่ว่ามีแค่นี้ แต่มันสิ้นเวรสิ้นกรรมกันไป แล้วมันไปเกิดสถานะใหม่ มันจะดีขึ้นกว่านี้ไง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาคนเราจะเกิดจะตายนี้สำคัญมาก เราเหมือนกัน เวลาเกิดจะตายนี้มันเปลี่ยนแปลงสถานะ ทำคุณงามความดีไว้ขนาดไหนนะ คุณงามความดีนี้ซ่อนเอาไว้ในหัวใจ แต่เวลาจะตายไปเราคิดถึง หรือวิตกถึงสิ่งที่ไม่ดีนี้ วิตกถึงสุนัขก็ไปเกิดเป็นสุนัขนะ ในพระไตรปิฎก เห็นไหม เดินมานะเห็นเหนื่อยมากเลย แล้วมากินข้าวบ้านคหบดี เห็นสุนัขบ้านคหบดีนั้นเขามีความสุขมากกว่าเรา มันจุกอกตายตอนนั้นนะ ไปเกิดเป็นสุนัขเดี่ยวนั้นเลย ถ้าเราคิดถึงแต่เขาว่าเขามีความสุขกว่าเรา เราเป็นมนุษย์เรายังมีความสุขมากกว่าเขา เขาเกิดเป็นสุนัขบ้านคหบดีนี้เขามีความสุขมาก

นี่ด้วยความคิดปรารภเห็นไหม มีความสุขมากก็อยาก คือว่าเขามีสถานะดีกว่าเรา แต่ความจริงมองมุมกลับเลย เกิดมาอย่างนั้นนะมันมีความสุขที่ไหน ก็เหมือนเรานี่ ถ้าพวกเราเกิดขึ้นมาแล้วทรัพย์สมบัติขึ้นมา ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่สมบูรณ์ แต่หัวใจมันทุกข์

นี่ก็เหมือนกัน เกิดเป็นสุนัขมันกินคืออยู่ที่ กินคืออยู่ที่ไม่ใช่มีความสุขอย่างเดียว กินคืออยู่ที่นั้น มันเป็นส่วนหนึ่ง แต่หัวใจของมันอยู่ในร่างกายของสุนัขมันจะมีความสุขที่ไหน มันก็อยากจะเป็นเหมือนเรา นี่การเกิดและการตาย เราถึงศึกษาศาสนากันเพื่อเหตุนี้ไง เพื่อที่เราศึกษาศาสนามามีบุญกุศล เวลาศึกษาศาสนาคด้วย ผู้ใดเห็นธรรม ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมะย่อมคุ้มครอง ค้ำครองเราตั้งแต่เริ่มต้นปฏิบัตินี้ เริ่มต้นมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา มีปัญญานี้เครื่องให้เราไปสว่าง ไปดีตลอด แล้วเราไปดีตลอดของเรา เราจะไปของเราดีนี้ เราเข้าใจตรงนั้น

แต่ถ้าเราไม่เข้าใจตรงนั้น ความไม่เข้าใจมันผลักไส พอมันผลักไสนี้มันไม่ต้องการสถานะนี้วิภวตัณหาใจ คือไม่ยอมเป็นไม่ยอมไปกับสถานะนั้น ถ้าไม่ยอมเป็นไม่ยอมไปสถานะนั้น มันผลัก พอมันผลักนี้ความผลักมันไม่ต้องการ แล้วหัวใจมันมีความสุขร้อนนี้ มันจะไปไหน

แต่ถ้าเราเข้าใจแล้วนี้ การเกิดการตายมันเป็นธรรมชาติของสรรพสิ่งที่มันเกิดมาแล้วมันต้องแปรสภาพทั้งหมด แต่เราก็ยอมรับความแปรสภาพนั้น แล้วเรามีบุญกุศลออกไปในหัวใจนั้น เราไม่ผลัก ไม่พยายามต่อต้านใจ พยายามต่อต้านหัวใจทุกข์ร้อนนะ เหมือนเราแบกของหนักไว้ในหัวใจถ้ามันไม่เปิดมันไม่เปิด ถ้าหัวใจมันเปิดแล้วมันเปิด หัวใจมันเปิดขึ้นมามันยอมรับสภาวะนั้น แล้วมันมีกุศลไป

พอถึงตรงนี้แล้วมันจะคิดถึงตอนเราทำบุญกุศลกัน เราทำบุญกุศลเพื่ออะไร ๑ พอถึงตอนนั้นมันคิดถึงบุญกุศลนี้มันมีความอิมเมใจ ใจมันมีบุญกุศลเป็นที่อาศัยไป กับใจที่ไม่มีบุญกุศลอาศัยไปนี้ มันไปด้วยความแห้งแล้ง มันไปด้วยความทุกข์ยาก มันไปด้วยความวิตกกังวลใจ ว่าเราจะไปอย่างไร มันไปด้วยความแห้งแล้ง เห็นไหม ความแห้งแล้งนั้นมันเป็นทุกข์

แต่ถ้าเรามีบุญกุศลที่เราสร้างสมมาตรงนี้ คิดถึงเมื่อไหร่มันเกิดขึ้นเมื่อนั้น บุญกุศลนี้ถึงเมื่อไหร่ นึกถึงบุญมันจะเป็นบุญ นึกถึงการกระทำเป็นการกระทำ ถ้าไม่เคยทำไว้มันนึก เอาที่ไหนมานึก นี่เวลาตะวันตกขึ้น ช่วงเช้าตะวันตกขึ้น ตะวันบ่าย นี่เราตะวันตกขึ้น เห็นไหม อยู่กลางอายุคน แล้วช่วงตะวันตกไป ตกคล้อยไปเย็นไปนี้ มันต้องเกิดต้องตายแน่นอน

นี่เวลาทำทุกวัน ๆ นี่ เราทำทุกวัน ๆ แล้วมันชินชา ความชินชาแล้วทำให้อ่อนด้อยไป ถ้าเราทำแล้วไม่ชินชา เห็นใหม่ อาจารย์มหาบัวท่านสอนพระ ท่านสอนพระอย่างนี้ อยู่วัดบ้านตาดนะจะต้องเป็นคนก้นเบา ลูกเร็วทำเร็ว ไม่ให้ชินชากับสิ่งต่าง ๆ ถ้าความชินชาความเคยชินนี้ ทำให้เรามีความมุมนะน้อย ความจงใจของเราจะมีน้อยใหม่ อาจารย์มหาบัวบอกว่า “ถ้าชินชาก็หน้าด้าน” พอหน้าด้านมันเหมือนกับเราชินชาเข้าไป

ถ้าเราไม่ชินชา เราทำด้วยความตื่นตัวตลอดเวลา ถ้าเราตื่นตัวตลอดเวลาเราจะได้ของเรา พอตื่นตัวตลอดเวลา มันก็ได้กับเปิดหัวใจ เพราะหัวใจมันเปิดตลอดเวลา มีวัด ไม่ใช่คนวัดร้าง มีเครื่องอยู่อาศัย ใจมีเครื่องผูกพันกับในหัวใจไปตลอด มีความผูกพันกับใจ ใจมีสิ่งนั้นเป็นเครื่องอยู่ มันพอใจแล้วมันทำได้

แต่ถ้ามันไม่คิดอย่างนั้นนะ มันไม่เห็นเรื่องของบุญกุศล ไม่เห็นเรื่องของผล การกระทำนี้ เราสร้างเหตุ ถ้าเราสร้างเหตุแล้วมันถึงจะเป็นผล ผลคือบุญกุศลที่เกิดจากเรา แต่ขณะสร้างเหตุนี้ มันผลักไส...เหมือนกัน ความผลักไสของกิเลสมันจะผลักไสใจของเราไม่ให้เห็นดีเห็นงามกับเรา ไม่ให้เห็นดีเห็นงามเพื่อเป็นอำนาจของเขา แต่เพราะหนึ่งความชินชาของเรา พอมันชินชามันจะเข้าตรงนั้น

ถ้าเราไม่ชินชาเราพยายามของเรา ขณะนี้ปัจจุบันนี้มันเหมือนกับคนนะ ความร้อนไม่มาถึงเรา ความร้อนยังไม่ถูกตัว ถ้าความร้อนมันถึงเรา ไฟมันไหม้มาถึงตัวเรานี้ความร้อนมาถึงเรา พุพองอะไรก็เหมือนกัน การเกิดและการตายเหมือนกัน ตอนนี้อุณหภูมิยังไม่มาถึงเรา มันเลยนอนใจไป ความนอนใจเพราะกาลเวลาหนึ่ง นอนใจเพราะว่ามันชินชาเพราะกิเลสมันนอนเนื่องในหัวใจหนึ่ง

นี่อนุสัยมันนอนมาในหัวใจ หัวใจคิดอะไรปั๊บมันจะสวมรอยทันที ๆ อนุสัยความนอนอยู่ในใจ นอนเนื่องมาในใจ เพราะความคิดพร้อมไปติดพลิกแพลงไปกับใจ เราถึงต้องฟังธรรมเพื่อคอยเกาะสนิมตลอดเวลา ถ้าเราเกาะสนิม สนิมเกิดจากอะไร? สนิมเกิดจากเนื้อในของเหล็ก กิเลสเกิดจากเนื้อในของหัวใจของเรา สนิมของใจ ความคิดของใจนี้ มันจะชินชากับสิ่งนั้นไป อนุสัยมัน

นอนเนื่องมาในอารมณ์ ในความรู้สึกของเราอยู่แล้ว แล้วถ้าเราเชื่อตามกันไป เราจะเป็นอย่างนั้นไป

แล้วย้อนกลับมาตรงนี้ ตรงคุณอื่นเขาตายสิ เวลาเกิดเวลาตายนี้ อย่างไรก็แล้วแต่ทำใจได้ ขนาดไหนมันก็มีความเกาะเกี่ยว มันมีความกังวล เพราะมันเป็นความพะรุงพะรังของใจ สิ่งของที่เราทำยังไม่เสร็จนี้ ทุกคนต้องเป็นห่วง แล้วนี้สัมภาระที่เราสร้างไว้จะบอกว่าทำใจได้ขนาดไหน นั้นปากพูด แต่ใจจิตได้สำนึกเราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อว่าเขาจะทำใจได้ทั้งหมด แต่ทำใจได้บ้าง คนทำใจได้หมายถึงว่ามันได้ยืนได้ฟังธรรมเข้าไป มันยอมรับสภาวะตามความจริงว่ามันต้องเป็นแบบนี้

แต่ใจนี้ ถ้าทำใจได้ทั้งหมดนี้ พระอรหันต์เท่านั้นนะ มีแต่พระอรหันต์เท่านั้นที่พูดแล้วตามความเป็นจริง พูดขนาดไหนมันสะอาดน้ำหมด ไม่ใช่ไม่ เป็นคือเป็น เป็นไปหรือไม่นี้ มันสะอาดน้ำ หัวใจมันไม่มีความกังวล แต่นิเวศธรรมอยู่ในหัวใจนี้ เราพูดแต่ปากมันไม่สะอาดน้ำ เห็นไหม มันไม่สะอาดน้ำว่าความกังวลมันมี ลึก ๆ อยู่ในหัวใจมันมีความลึก ๆ อันนั้น

อันนี้เราไม่ว่ากัน เพราะสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่สุดวิสัย มันเป็นการสุดวิสัยที่เราจะห้ามปรามได้ เพราะใจของเราเป็นแบบนี้ ความกังวลของใจมันเป็นแบบนี้ มันถึงเห็นคุณค่าของธรรมใจ ถ้าเราเห็นคุณค่าของธรรม การประพฤติปฏิบัติธรรมนี้มันจะมีความสุขความพอใจขนาดที่ว่ามันสะอาดน้ำหมด ไม่ใช่ไม่นะ สิ่งใดว่าขาดเป็นขาดแล้วมันจับสั่นกัน มันไม่มีการเกาะเกี่ยว มันจับมันหายหมดเลย มันถึงว่าเราถึงควรปฏิบัติธรรมขึ้นมาอย่างนั้น

พอปฏิบัติธรรมขึ้นมามันมีความสุขตั้งแต่ตอนที่ว่ามันได้สวดยธรรม ใจมันกระทำเป็นอันเดียวกันอยู่แล้วนี่อันหนึ่ง สองเวลามันเป็นไปสภาวะธรรมนั้น ใจเรื่องของการตายเห็นไหม เวลาพระอรหันต์พูดกันว่า “การเกิดและการตายเป็นการโกหกกัน” เป็นของโกหก ตายปลอม ๆ ใจนี้ ตามพระว่า ตายปลอม ๆ ตายแล้วเกิดอีก ตายไม่จริง แต่พระอรหันต์ตายจริง ตายแล้วไม่มีซาก ไม่มีเชื้อใจที่จะไปสืบต่ออีก

เราไม่ได้ตายเลยนะ เปลี่ยนสภาวะสถานะ แต่โลกสมมุติ เขาสมมุติว่าตายกัน เวลาตายแล้ว ตายไป ๆ แต่มันตายตรงไหนล่ะ มันเปลี่ยนสถานะ จิตนี้พอมันดับจากนี้ไปมันก็ไปเกิดใหม่ ๆ มัน มีตรงไหนตาย มันไม่ได้ตาย ถึงว่าตายปลอมไง ตายโดยสมมุติ แต่ตายจริงพระอรหันต์เท่านั้นตาย จริง ตายจริงแล้วตายหมดสูญ ตายสิ้น ไม่มีเกิดอีกเลย แต่จิตดวงนั้นมีอยู่ แล้วมีความสุขอยู่ต่อไป

นี่มันเห็นคุณค่าของศาสนา เห็นคุณค่าของการกระทำของเรา เราทำบุญกุศลเพื่อเหตุ นั้น ในเมื่อเรายังเข้าไปไม่ถึงตรงนั้น เราก็เอาอันนี้เป็นสะพาน เป็นที่เชื่อมต่อไป สะพานเดินเข้าไปมันก็ ต้องถึงตรงนั้นเข้าสักวันหนึ่ง ถ้าถึงสักวันหนึ่ง ชาติปัจจุบันนี้เราถึงบอกว่าเราเกิดตายแล้วนี้ ปัจจุบันนี้เราคิด เพราะเราเชื่อศาสนาแล้วเรามีหลักการ เรามีบุญกุศล เราเชื่อแล้ว พอเราเชื่อแล้วนี้ มันคิดมันทำได้

แต่เวลาตายไปแล้วไปเกิดสถานะใหม่ ความคิดนี้ต้องไปเริ่มต้นกันใหม่ สิ่งแวดล้อมใหม่ อะไรใหม่ี่คิดไป มันถึงว่ามันถึงแปรปรวนไง มันถึงไม่แน่นอน มันน่ากลัว น่ากลัวตรงที่พอเกิด ใหม่แล้วความคิดมันไม่เหมือนเก่า เราไปสถานะใหม่ ยิ่งไปเกิดในตระกูลมิจฉาทิฏฐิ ไปเกิดพ่อแม่ ที่นับถือศาสนาอื่น ไปทางอื่นเลยนะ เพราะการเกิดการตายไม่แน่นอน

ดูอย่างนางวิสาขา เห็นไหม เป็นพระโสดาบัน เวลาแต่งไปยังแต่งไปตระกูลมิจฉาทิฏฐิ นี้ มันเป็นไปได้ แต่เพราะนางวิสาขาเป็นพระโสดาบันอยู่แล้ว เป็นอจลศรัทธาไม่คลอนแคลนแน่นอน สามารถถึงตระกูลของญาติทั้งหมดกลับมาเป็นสัมมาทิฏฐิได้หมดเลย แล้วเรานี้ นี่ขนาด เปลี่ยนสถานะ เป็นสะใภ้ซะ เปลี่ยนสถานะครอบครัวไปข้อหนึ่ง ก็สู้ขอกันไป

แล้วนี่ใจมันตายนะ มันเปลี่ยนสถานะไป มันอยู่ที่บุญกุศลจะพาไป แล้วเราไปเกิดสถานะ ไหน ถ้าเราเห็นตรงนี้เป็นสิ่งที่น่ากลัว ปัจจุบันนี้ต้องทำให้ได้ อนาคตนั้นเรื่องของมัน นี่เราไปวิตก วิจารณ์ไปกับอนาคตแล้วก็ปัจจุบันนี้แหละ ถ้าเราไม่วิตกวิจารณ์ไปกับอนาคต ปัจจุบันนี้ทำให้ดี วิตก วิจารณ์ ความเห็นนั้นมันเพียงแต่ว่ามันเป็นสิ่งที่น่ากลัวว่า เราไปแล้วเราจะมี ความคิดอย่างนี้อยู่ อีก หรือ? ความคิดอันนี้มันอาจจะไม่อยู่อย่างนี้ก็ได้ อาจจะมีความคิดใหม่ก็ได้ แต่ใจดวงเก่า

นี่ภพชาติเป็นอย่างนั้น แต่เราพูดกันนี้มันเหมือนกับเราคนหนึ่งเป็นคนคิดเป็นคนคำนึง มันก็คิดว่าจะรู้ไว้ให้ได้หมด แต่ไปจริง ๆ แล้วไม่เป็นอย่างนั้น เหมือนกับนักโทษประหาร เวลาเข้าไปถึง ประหารนะเขาต้องประหารแน่นอน เขาต้องตัดคอแน่นอน นี่ก็เหมือนกัน เวลาตายต้องตายแน่นอน ตายแล้วต้องเกิดใหม่ ๆ เกิดใหม่สถานะใหม่ นี่มันถึงเห็นโทษของมัน ถ้าเห็นโทษของมัน จะย้อนกลับมาตรงนี้ เอวัง